

Protokoll fört vid pleniföredragning

Regeringskansliet
Allmänna byrån, Rk1c

Närvarande
KS, AH, MP, IZ, AZ, JJ

Frånvarande
CG

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Katrina Sjögren

Föredragande
Vice lantråd
Annika Hambrudd

Protokollförare
Senior rättssakkunnig
Niclas Slotte

Nr 8

Inledande positioner med anledning av frågan om revidering av Helsingforsavtalet med anledning av Nordiska rådets rekommendation 21/2024 Förslag A 1989/PRE

ÅLR 2024/8371

17Rk1c

Beslöt tillskriva utrikesministeriet enligt **bilaga 1, Rk1c24P7**.

Hänvisning
Nordiska rådets rekommendation 21/2024
Förslag A 1989/PRE

Utrikesministeriet
Euroatlantiska avdelningen
Sekretariatet för nordiskt samarbete
kirjaamo.um@gov.fi

Kontaktperson
Senior rättssakkunnig Niclas Slotte

Ärende

Ålands landskapsregerings inledande positioner med anledning av frågan om revidering av Helsingforsavtalet.

För Åland är det nordiska samarbetet mycket viktigt. Även det nuvarande formerna för samarbetet möjliggör ett mer inkluderat samarbete där alla åtta deltagande regeringar har möjlighet att verka. Det är olyckligt att vissa möten förbehållits representanter för de fem staterna, såsom vissa statsministermöten. Det är även viktigt för Åland att inkluderas i fråga om nordiska samarbeten som ligger utanför det formella nordiska samarbetet såsom tex Hagasamarbetet.

Landskapsregeringen stöder Färöarnas strävanden att erhålla fullvärdigt medlemskap i Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet. Ålands lagtings självstyrelsepolitiska nämnd har i sitt betänkande nr 1/2023-2024 angivit följande: "Nämnden stöder i likhet med landskapsregeringen Färöarnas och Grönlands ambition om ett fullvärdigt medlemskap. Enligt nämnden är det viktigt att samma rättigheter ges till samtliga autonomier ifall det sker förändringar i Helsingforsavtalet." För Åland är det viktigt att behörighetsfördelningen mellan riksdagen och lagtinget, som är en strikt juridisk uppdelning där behörigheten kan vara delad inom olika rättsområden, inte påverkar möjligheterna för Åland att verka såsom fullvärdig medlem.

I 9 kap. Självstyrelselagen för Åland (FFS 1144/1991) finns bestämmelser om ingående av internationella avtal. Åland blir enligt systemet i självstyrelselagen inte part till avtalet men lagtingets bifall krävs för att en ändring av Helsingforsavtalet ska bli gällande på Åland. Vidare anges i 58 § att landskapsregeringen ska underrättas om förhandlingar om internationella fördrag och ges tillfälle att delta i förhandlingar om särskilda skäl finns. Om förhandlingar avseende Helsingforsavtalet inleds anser landskapsregeringen att sådana särskilda skäl finns.

Åland ser positivt på det politiska stöd för en förstärkning av de självstyrande områdenas ställning som erhöles vid sessionen på Island den 27-31 oktober 2024. Åland ser även utgående från det ovan angivna positivt på att en process för revidering av Helsingforsavtalet påbörjas där en kommission tillsätts för förberedandet av konkreta förslag till revidering utgående från Nordiska rådets rekommendation.

Landskapsregeringen förutsätter mot bakgrund av Nordiska rådets enhälliga rekommendation att en revidering av Helsingforsavtalet nu påbörjas och att landskapsregeringen är delaktig i processen.

Lantråd

Katrin Sjögren

Vice lantråd

Annika Hambrudd

FÖR KÄNNEDOM:

Ålands delegation i Nordiska rådet

Ålands lagting, självstyrelsepolitiska nämnden